

Επισκόπου Καρπασίας Χριστοφόρου: Α΄ Οικουμενική Σύνοδος. Η σύγκληση και οι αποφάσεις της

/ [Γνώμες](#)

• Έπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου

Ή Σύγκληση τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Ή Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος συνεκλήθη ἀπό τόν αὐτοκράτορα Μεγάλο Κωνσταντῖνο στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας ἐναντίον τοῦ αἵρεσιάρχου Ἀρείου καί τῶν ὁπαδῶν του. Αὐτή ἔλαβε χώρα στά βασιλικά ἀνάκτορα τῆς Νίκαιας ἀπό τίς 20 Μαΐου, προκαταρκτικά, καί ἀπό τίς 14 Ιουνίου ἐπίσημα μέ τήν παρουσία τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι καί τίς 25 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 325[2].

Ή Σύνοδος ἀποτελεῖτο ἀπό 318 Πατέρες, μεταξύ τῶν ὁποίων ὑπῆρχαν γνωστοί γιά τήν ἀγιότητά τους, τή θεολογική τους κατάρτιση καί τήν πίστη τους στήν Ὁρθοδοξία. Τέτοιοι πατέρες ἦταν ὁ Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας μαζί μέ τόν Διάκονό του καί μετέπειτα διάδοχό του Μέγα Ἀθανάσιο, ὁ Ἱεροσολύμων Μακάριος, ὁ ἐπίσκοπος Κορδούης ὁσιος, ὁ Τριμυθοῦντος Σπυρίδων, ὁ Μύρων Νικόλαος, ὁ ὁσιος Παφνούτιος ἐπίσκοπος πόλεως τῶν ἄνω Θηβῶν κ.ἄ. Πρόεδρος τῆς Οἰκουμενικῆς

αὐτῆς Συνόδου ἦταν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος μαζί μέ τούς Ἐπισκόπους Ἀντιοχείας Εὐστάθιο καί Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρο.

Ἀντιθέτως ὑπερασπιστές καί συνήγοροι τοῦ Ἀρείου καί τῶν αἵρετικῶν δοξασιῶν του ἦταν ὁ Νικομηδεῖας Εὐσέβιος προεξάρχων, ὁ Καισαρείας Παλαιστίνης Εὐσέβιος, ὁ Νικαίας Θεόγνις, ὁ Πτολεμαΐδος Σεκούνδος, ὁ Χαλκηδόνος Μάρις, ὁ Μαρμαρικής Θεωνᾶς κ.ἄ. Σύνολο ἦταν 17 ἐπίσκοποι μαζί μέ ἄλλους φιλοσόφους καί ρήτορες.

Αὐτό ὅμως, τὸ ὁποῖο προσέδιδε μεγάλο κῦρος στήν Σύνοδο, ἦταν ὅτι, «πολλοί δέ τῶν ἐκεῖσε συνδεδραμηκότων ἐπισκόπων ὁμολογηταί τῆς πίστεως ἐτύγχανον, ἐν τοῖς διωγμοῖς ἀκρωτηριασθέντες ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν καί ἀνόμων βασιλέων, καί τῶν μὲν τὰ νεῦρα τῶν ποδῶν, τῶν δὲ οἱ ὀφθαλμοί, καί ἐτέρων ἄλλα μέλη τοῦ σώματος ἀποτετμημένα ἐτύγχανον ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν αὐτόν πίστεως καί ὁμολογίας»[3].

Βασικός δέ σκοπὸς τῆς σύγκλησης τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἦταν ἀφ' ἑνός ἡ καταδίκη τοῦ Ἀρείου καί τῆς διδασκαλίας του καί ἀφ' ἑτέρου ἡ Ὁρθόδοξη διατύπωση τῆς δογματικῆς διδασκαλίας περὶ τοῦ δευτέρου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν διδασκαλία τοῦ Ἀρείου, ὅπως ἀναπτύξαμε πιό πάνω, κυρίως ἐπλήττετο ἡ θεότητα τοῦ Υἱοῦ.

Οἱ ἐργασίες τῆς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Συνόδου ἄρχισαν ἀφοῦ πρῶτα προσῆλθε ὁ Μέ-γας Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος προσφώνησε τούς Πατέρες καί παρέδωκεν «τόν λόγον τοῖς τῆς Συνόδου προέδροις». Στὴ συνέχεια ἐπακολούθησε μεγάλη συζήτηση, κατὰ τὴν ὁποία οἱ μὲν κατηγοροῦσαν τούς δέ καί αὐτοὶ ἀπολογοῦνταν γιὰ τίς κατηγορίες. Ταυτόχρονα ὑπέβαλλαν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα διάφορες καταγγελίες, τὸν ὁποῖο καλοῦσαν νὰ τίς ἐξετάσει καί νὰ ἐπιβάλλει τιμωρίες. Ὁ αὐτοκράτορας στήν ἀρχὴ ἄκουε ὅλους χωρὶς νὰ λαμβάνει θέση. Ὅταν, ὅμως, διαπίστωσε ὅτι ἡ συζήτηση ἀπέβαινε πρὸς μάταια ἀποτελέσματα, παρενέβη καί ἐπανεφέρε τὴν συζήτηση στό κυρίως θέμα, δηλαδή τὸ δογματικό, λέγοντας: «τὸ περὶ τῆς πίστεως σπουδάσωμεν, ὧν ἕνεκα δεῦρο συνεληλύθαμεν»[4].

Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι μετὰ τὴν παρέμβαση τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἐκάλεσαν τὸν Ἀρειο καί τούς ὁμοδόξους του νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τῆς Συνόδου καί νὰ ἐκθέσουν τὴ διδασκαλία τους. Ἐκεῖνοι μέ περισσό θράσος ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορα καί τῶν ἐπισκόπων ἐπανελάβαν τίς κακοδοξίες τους ἐναντίον τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὅταν οἱ Πατέρες ἄκουσαν ὅλες τίς βλασφημίες κατὰ τοῦ Θεανθρώπου, «ἔβυσαν τὰ ὦτα καί συμπληρωθείσης τῆς ἀναγνώσεως διέρρηξαν ἅπαντες, νόθον καί κίβδηλον ὀνομάσαντες· θορύβου δέ

πλείστου κατ' αὐτῶν γενομένου καί πάντων προδοσίαν αὐτῶν τῆς εὐσεβείας κατηγορούντων, δείσαντες ἐξανέστησαν καί πρῶτοι (οἱ Ἀρειανίζοντες) τὸν Ἄρειον ἀπεκήρυξαν, πλήν Σεκούνδου καί Θεωνᾶ. Οὕτω δέ τοῦ δυσσεβοῦς ἐκποδῶν γενομένου, συμφώνως ἅπαντες τὴν μέχρι καὶ νῦν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πολιτευομένην πίστιν ὑπαγορεύσαντες καί ταῖς ὑπογραφαῖς βεβαιώσαντες, διέλυσαν τὸ συνέδριον»[5].

Ἔτσι, μετὰ ἀπὸ ἐνδελεχῆ θεολογικὴ συζήτηση ὅλοι οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι ἦταν παρόντες, ἀκόμα καί αὐτοὶ οἱ ἀρειανίζοντες ἐκτός ἀπὸ δύο, ὑπέγραψαν τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη, δηλαδή τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως καί διεκήρυξαν κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν πίστη τῶν Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων, δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος στὸν «περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου» λόγο του παρατηρεῖ ὅτι οἱ συνελθόντες ἐπίσκοποι «ἦσαν δέ πλέον ἢ ἑξακτὼς τριακόσιοι, πρῶτος καί φιλανθρωπῶς ἀπήτουν αὐτούς (τούς Ἀρειανίζοντες) περὶ ὧν ἔλεγον διδόναι λόγον καί ἀποδείξεις εὐσεβεῖς. Ὡς δέ καί μόνον φθεγγόμενοι κατεγινώσκοντο ὡς πρὸς ἑαυτούς διεμάχοντο πολλὴν ὀρῶντες τῆς ἑαυτῶν αἰρέσεως τὴν ἀπορίαν, ἀχανεῖς μὲν ἔμενον οὗτοι καί διὰ τῆς σιωπῆς ὠμολόγουν τὴν ἐπὶ τῇ κενοδοξίᾳ αὐτῶν αἰσχύνην. Οἱ τοίνυν ἐπίσκοποι λοιπὸν ἀνελόντες τὰ παρ' αὐτῶν ἐπινοηθέντα ῥήματα οὕτως ἐξέθεντο κατ' αὐτῶν τὴν ὑγιαίνουσαν καί ἐκκλησιαστικὴν πίστιν... Λέγω δὴ τῷ ἐκ τῆς οὐσίας καί τῷ ὁμοουσίῳ, καὶ ὅτι μήτε κτίσμα ἢ ποίημα μήτε τῶν γεννητῶν ἐστὶν ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱός, ἀλλὰ γέννημα ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς ἐστὶν ὁ Λόγος»[6].

Ὑπογράψαντες οἱ Πατέρες ἐπεσύναψαν καί τὴν φράση «οὕτως πιστεύω ὡς γέγραπται», δηλαδή ἔτσι ἀκριβῶς πιστεύω ὅπως ἀναγράφεται στὸ ἱερὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως. Ὁ δέ Μέγας Ἀθανάσιος προσθέτει ὅτι οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Νίκαιας ἐδογμάτισαν ὡς «οὐκ ἔδοξε», ἀλλὰ ὡς «οὕτως πιστεύει ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία καί εὐθέως ὠμολόγησαν (διὰ τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως) πῶς πιστεύουσιν, ἵνα δείξωσιν ὅτι μὴ νεώτερον, ἀλλ' ἀποστολικόν ἐστὶν αὐτῶν τὸ φρόνημα, καί ἃ ἔγραψαν οὐκ ἐξ αὐτῶν εὐρέθη, ἀλλὰ ταῦτ' ἐστὶν, ἅπερ ἐδίδαξαν οἱ Ἀπόστολοι»[7].

Στὸ τέλος ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ὅταν ἄκουσε τὴν ὀρθὴν πίστη καί εἶδε τὴν Ἐκκλησίαν καί πάλιν ἐνωμένην «τάς χεῖρας ἀπλώσας καί τὸ ὄμμα τείνας εἰς τὸν οὐρανόν πρὸς τὸν Θεόν, εὐφήμοις ῥήμασιν ἀνύμνησε τὸν τῶν πάντων ἡμῶν Σωτῆρα καί εὐεργέτην Θεόν, ὅτι τὴν ποθουμένην αὐτῷ τῶν ἐπισκόπων ὁμόνοιαν καί τὴν περὶ τῆς ὀρθῆς καί σωτηρίου πίστεως αὐτῶν ὁμοφωνίαν αὐτῷ ἐπρυτάνευσεν»[8]. Ἔτσι, ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεπληρώθη μέ τὴν καταδίκη-ἀναθεματισμὸ τοῦ Ἀρείου, τῆς διδασκαλίας του καί ὅσων παρέμεναν στὴν αἵρεση αὐτή, μέ τὴν διατύπωση τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως σὲ Σύμβολο καί μέ τὴν ἐξορία τοῦ Ἀρείου στὴν Ἰλλυρία καί τῶν ἄλλων ὁπαδῶν του σὲ διάφορα μέρη τῆς

αυτοκρατορίας.

Άλλες αποφάσεις της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου

Μετά τό πέρας τῆς καταδίκης τοῦ Ἀρείου ἡ Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἀσχολήθηκε μέ ἄλλα δύο σοβαρά θέματα, τά ὁποῖα ἀπασχολοῦσαν τήν Ἐκκλησία. Τό πρῶτο ἦταν τά τρία ἐκκλησιαστικά σχίσματα, τό Νοταβιανό, τό Σαμοσατιανό καί τό Μελιτιανό καί τό δεύτερο ἦταν ὁ καθορισμός τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα.

Σχίσμα τῶν Νοταβιανῶν ἢ Καθαρῶν

Αὐτοί ἀρνοῦνταν στήν Ἐκκλησία τό δικαίωμα νά συγχωρεῖ τά βαριά ἢ θανάσιμα ἁμαρτήματα καί νά δέχεται σέ κοινωνία ὅσους ἁμάρταναν βαριά ἔστω καί ἄν μετανοοῦσαν. Ἐθεωροῦσαν τούς ἑαυτούς τους Καθαρούς καί γι' αὐτό δέν ἐπικοινωνοῦσαν μέ τούς διγά-μους ἢ ὅσους δέν ἄντεχαν τά μαρτύρια τῶν διωγμῶν καί ἔπεφταν. Ὅσους ἐπέστρεφαν σ' αὐτούς τους ξαναβάπτιζαν. Ἡ Σύνοδος μέ τόν Η΄ κανόνα τῆς καθόρισε ὅτι ἡ Ἐκκλησία θά δέχεται τούς μετα-νοοῦντας, τούς διγάμους καί τούς δι' ἀνάγκην ἀρνησαμένους τόν Χριστό, μέ ἐπιβολήν ὅμως ἐπιτιμίου, σύμφωνα μέ τόν Κανόνα τῶν ἀρνητῶν ἢ ἁμαρτησάντων[9].

Σχίσμα τῶν Σαμοσατιανῶν

Τό ὄνομά του, τό σχίσμα αὐτό, τό ἔλαβε ἀπό τόν Παῦλο τόν Σαμοσατέα, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἓνα πρόσωπο ἐνῶ ὁ Υἱός καί τό Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἀπρόσωπες δυνάμεις. Γιά τόν Χριστό ἔλεγε ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος καί κατά τήν ἡμέρα τῆς Βαπτίσεώς Του ἔγινε ἡ «ἐνοίκησις» ἢ «συνάφεια» τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος νοεῖται μόνο ὡς ἀπρόσωπη δύναμη. Ἀκόμη ἰσχυρίζετο ὅτι ὁ Ἰησοῦς θεοποιήθηκε σταδιακά καί ἡ θεοποίησή του ἀναφέρετο μόνο στήν ἠθική καί ὄχι στήν πραγματική κατάσταση. Γι' αὐτό καί τόν Χριστό τόν ἐδεχόταν ὡς ἓνα ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ὅπως ὅλοι καί ἐμπνεύσθηκε μέ τήν ἄνω θεία δύναμη σέ πολύ μεγαλύτερο βαθμό ἀπ' ὅ,τι οἱ Προφῆτες, καί μέσα στόν ὁποῖο ἐκατοίκησε ὁ Λόγος «οὐκ οὐσιωδῶς, ἀλλά κατά ποιότητα»[10]. Ἡ Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος κατεδίκασε τήν αἵρεση καί τό σχίσμα αὐτό ἀνατρέποντας διά τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως τίς κακοδοξίες τῆς, ἐνῶ μέ τόν ΙΘ΄ Κανόνα τῆς ἐπέβαλε τόν ἀναβαπτισμό καί τήν ἀναχειροτονία «τῶν Παυλιανιστῶν καί εἴτα προσφυγόντων τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ»[11].

Σχίσμα τῶν Μελιτιανῶν

Τό σχίσμα αὐτό προῆλθε ἀπό τόν ἐπίσκοπο Λυκοπόλεως Μελίτιον, ὁ ὁποῖος ἐδέχετο μέν τούς πεπτωκότας κατά τούς διωγμούς, ἀλλά μέ πολύ πιό αὐστηρό τρόπο ἀπ' ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία. Ἀκόμη ἰσχυρίζετο ὅτι οἱ Χριστιανοί ὄχι μόνο δέν ἔπρεπε νά

ἀποφεύγουν τό μαρτύριο, ἀλλά νά τό ἐπιζητοῦν. Ἐπί πλέον εἶχε προβῇ σέ πολλές ἀντικανονικές χειροτονίες ἐπισκόπων καί κληρικῶν μέ ἀποτέλεσμα νά ἐπεκταθεῖ τό σχίσμα του. Γιά τίς πράξεις του αὐτές καθηρέθη. Ἡ Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος κατόρθωσε νά τερματίσει τό σχίσμα αὐτό, κρίνασα «φιλανθρωπότερον» τόν Μελίτιον, καίτοι «κατά τόν ἀκριβῆ λόγον οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιος ἦν, μένειν ἐν τῇ πόλει ἑαυτοῦ καί μηδεμίαν ἐξουσίαν ἔχειν μήτε προχειρίζεσθαι, μήτε χειροθετεῖν, μήτε ἐν χώρᾳ ἣ πόλει τινί φαίνεσθαι ταύτης τῆς προθέσεως ἔνεκεν, ψιλόν δέ τὸ ὄνομα τῆς τιμῆς κεκτήσθαι»[12].

Ὁ ἐορτασμός τοῦ Πάσχα

Ἐπειδὴ ἐπικρατοῦσαν μέχρι τήν Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδο ἔριδες περί τοῦ πότε πρέπει νά γίνεται ὁ ἐορτασμός τοῦ Πάσχα, οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀποφάσισαν ὅτι αὐτό θά ἐορτάζεται τήν πρώτη Κυριακή μετά τήν πρώτη πανσέληνο τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας.

Οἱ Κληρικοί νὰ νυμφεύονται

Ἐνα ἄλλο θέμα, τό ὁποῖο προέκυψε, ἦταν ἡ ἀγαμία τῶν κληρικῶν καί εἰδικά τῶν ἐπισκόπων. Πολλοί ὑπεστήριζαν ὅτι ὅλοι οἱ κληρικοί πρέπει νά μένουν ἄγαμοι καί ἔτσι νά ἀφιερώνονται πλήρως στόν Θεό. Ἡ Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος υἱοθέτησε τήν ἄποψη τοῦ Ὁσίου Παφνουτίου, (ὁ ὁποῖος ἦταν ἄγαμος καί ἀπό μικρή ἡλικία ἔζησε σέ ἀσκητήριο), ἡ ὁποία ἔλεγε ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ γάμος εἶναι «τίμιος ἐν πᾶσι καί ἡ κοίτη ἀμίαντος»[13] δέν θά ἦταν δυνατό νά τόν ἀπαγορεύσουν, τονίζοντας ὁ Ὁσιος πρὸς τοὺς Πατέρες: «μή τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἀκριβείας τήν Ἐκκλησίαν μᾶλλον προσβλάβητε· οὐ γάρ φησι πάντα δύνασθαι φέρειν τῆς ἀπαθείας τὴν ἄσκησιν». Ἔτσι οἱ ἐπίσκοποι ἐδέχθησαν τὴν θέσιν τοῦ Μεγάλου Παφνουτίου καί υἱοθέτησαν τόν γάμο καί γιὰ τοὺς κληρικούς[14].

Πῶς νὰ προσεύχονται οἱ πιστοὶ τίς Κυριακές

Ἐπειδὴ πολλοὶ Χριστιανοὶ ἀπὸ εὐλάβεια ἐσυνήθιζαν νά προσεύχονται τίς Κυριακές καί τήν περίοδο τῆς Πεντηκοστῆς γονατιστοί, ἡ ἁγία Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος μέ τόν Κ΄ Κανόνα της ὅρισε «ἐν τῇ Κυριακῇ καί ἐν ταῖς τῆς Πεντηκοστῆς ἡμέραις, ὑπὲρ τοῦ πάντα ἐν πάσῃ παροικίᾳ ὁμοίως παραφυλάττεται (αὐτά τὰ ὁποῖα μᾶς παρέδωσαν οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ Πατέρες), ἐστῶτας (ὀρθίους) ἔδοξε τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τὰς εὐχὰς ἀποδιδόναι τῷ Θεῷ»[15].

Νά σημειώσουμε ἐδῶ ὅτι ἡ Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐξέδωσε συνολικά εἴκοσι ἱεροῦς Κανόνες. Ἐμεῖς στήν παροῦσα ἐργασία ἀναφέραμε τούς πιό σημαντικούς. Ὁ ἐνδιαφερόμενος μπορεῖ νά τούς ἀναζητήσει ὅλους καί μέ τήν ἐρμηνεία τους στό «Πηδάλιον», ἔργο τοῦ Ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτη.

Το Σύμβολο τῆς Πίστεως τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καί ἀορατῶν ποιητήν.

Καί εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ Πατρός μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρός, Θεόν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ· τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καί διὰ τήν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα (καί) ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καί ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καί ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς.

Καί εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Τοὺς δέ λέγοντας «ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν», καὶ «πρίν γεννηθῆναι οὐκ ἦν», καὶ ὅτι «ἐξ οὐκ ὄντων» ἐγένετο, ἢ «ἐξ ἐτέρας ὑποστάσεως» ἢ «οὐσίας» φάσκοντας εἶναι, ἢ «κτιστόν» ἢ «τρεπτόν» ἢ «ἀλλοιωτόν» τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀναθεματίζει ἡ «Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία».

[1] Τό κείμενο προέρχεται ἀπό τό βιβλίο Οἰκουμενικές Σύνοδοι. Ἱστορία-θεολογία-πράξη, ἔκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Τροοδιτίσσης, 2018, σ. 159-166.

[2] Ἰωάννου Καρμίρη, ὁ.π., σελ. 114.

[3] Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως, Περί τῶν ἁγίων Συνόδων καὶ αἱρέσεων. Θεοδωρήτου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, πρβλ. Ἰωάν. Καρμίρη, ὁ.π., σελ. 115.

[4] Ἰωάννου Καρμίρη, ὁ.π. σελ. 118.

[5] Θεοδωρήτου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, πρβλ. Ἰωάννη Καρμίρη, ὁ.π. σελ. 118.

[6] Μ. Ἀθανασίου, Ε.Π.Ε., 9. σελ. 32-34.

[7] Πρβλ. Ἰωάννου Καρμίρη, ὁ.π. σελ. 118

[8] Ἰωάννου Καρμίρη, ὅ.π. σελ. 119.

[9] Πρβλ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου. Πηδάλιο, ἔκδοση Αστήρ, 1975, σελ. 133-134.

[10] Ἰωάννου Καρμίρη, ὅ.π., σελ. 120.

[11] Πρβλ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Πηδάλιον, ὅ.π. σελ. 147.

[12] Πρβλ. Ἰωάννου Καρμίρη, ὅ.π., σελ. 120-121.

[13] Πρβλ. Ἑβρ. ιγ´, 4.

[14] Ἰωάννου Καρμίρη, ὅ.π. σελ. 122.

[15] Πρβλ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Πηδάλιον, ὅ.π. σελ. 150.

*Το παρόν κείμενο δημοσιεύθηκε στο Περιοδικό “Παρέμβαση Εκκλησιαστική”, τεύχος 61 (Μάιος – Αύγουστος 2025), σελ. 103-109.